

Abstract in Czech

Cílem této práce je zkoumání hororu z širší perspektivy užitím teorie, stejně jako z užšího hlediska v konkrétních dílech Edgara Allana Poea a Alfreda Hitchcocka. Tato práce se pak zejména snaží ukázat, že existuje jednoduší trajektorie vývoje hororu v širokém časovém rozmezí, a dále se snaží prokázat spojení hororu a přirozené lidské psychologie, stejně jako vymezit hranice hororu za účelem pozdějšího prokázání, že Poe a Hitchcock tyto hranice překonávají, což také tvoří název této práce. Struktura práce se obdobně snaží dosáhnout výše uvedeného vytvořením hlavního teoretického zázemí v první kapitole, zatímco hlavní část literární a filmové analýzy se nachází převážně ve druhé kapitole. Třetí kapitola pak zachycuje kontextové rozdíly mezi Hitchcockem a Poem za účelem dobrání se k nejvýznamnějším konjekturám této práce a současně poskytuje závěrečný průzkum způsobů, jakými autoři jdou za hranice hororu.

První kapitola tedy především vychází z pojmu vznešena, jak podrobně popsal Edmund Burke, stejně jako z pojmu opovržení, o kterém pojednává Julia Kristeva. Tyto pojmy tvoří hlavní základ hororové tvorby; druhá analytická kapitola poukazuje právě na to, že v tvorbě Poea a Hitchcocka se tyto teorie objevují, což je zřejmé například z perverzní povahy Poeových vrahů, strašidelných zákoutí a vysokých kleneb domu Usherů nebo hrozivého množství ptáků ve filmu Hitchcocka vyvolávající iluzi umělého nekonečna. Filmová teorie od Gillesse Deleuze je použita za účelem vymezení určitých strukturálních jevů, které mohou být srovnány s literárním vyprávěním, jako je formalistická teorie Vladimira Proppa, a pohledy Laury Mulvey na problematiku voyeurství, týkající se především *Psycha* od Hitchcocka, jsou také zakomponovány. Vazby mezi hororem a psychologií jsou prokázány častými výskyty freudovského tajemna jak v Poeovi, tak v Hitchcockovi, hojně používání rozštěpené osobnosti, stejně jako přítomnost jiných psychoanalytických témat, jako například svědomí, posedlost a jiné problémy identity, které pomáhají ve čtenářích či publiku vyvolat hrůzu nebo nepříjemný pocit. Toto je samozřejmě rozvinuto v následující analytické kapitole, která obhájí existenci viditelných spojitostí mezi díly a teoretickou přípravou, ale zároveň pojednává o hlavních tématech která zřetelně ukazují, že se Poeova a Hitchcockova díla drží velmi podobného vzorce, pokud jde o obsahovou stránku, ale také co se týče struktury a různých dějových prvků. To poukazuje na to, že tvorba hororu spočívá v jednotném a jednoduším postupu.

Práce je pak zakončena třetí kapitolou, která slouží ke zdůraznění rozdílů vyplývajících z odlišných literárních a filmových médií užívaných Poeem a Hitchcockem, jakož i různých období; Poeova tvorba má například mnohem blíže k romantismu v důsledku toho, že tento směr v jeho době převažoval, zatímco Hitchcockova tvorba je kvůli filmu více experimentální. Filmové médium také umožňuje zkoumání hororu co se týče voyeurství, horor stejně tak pomáhá vyvolávat kamera – prvek, který není možné v textu využít. Diskuse dále pokračuje směrem k tématu umístění děje, což je v některých případech také zdrojem rozdílů mezi Hitchcockem a Poeem, a končí pak tématem psychiky jakožto hlavní zaměření obou autorů. Tato poslední kapitola je zároveň prokládána důrazem na apokalyptické tendence viditelné v různém užívání médií, umístěním děje a psychologických jevech, zejména v *Příběhu Arthura Gordona Pyma* a v *Ptácích*; je to tendence, která počíná na úrovni individuální psychiky a je následovně dosažena užitím mystifikace a estetické hry, a která konečně vede k přesahu autorů z oblasti hororu až k filosofické dystopii, zejména co se týče pohledu na společnost, člověka a lidské znalosti a vztahy.